

Opracowanie dot. najbardziej cenionych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji wśród pracodawców działających w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego

Prezentacja wyników badania przeprowadzonego
w okresie sierpień-listopad 2025

 evalu

Cele badania

Celem badania była identyfikacja najbardziej cenionych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji przez pracodawców działających w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego, tj.:

- MEDYCYNĄ
- PRZEMYSŁY WSCHODZĄCE
- ZIELONA GOSPODARKA
- ENERGETYKA
- TECHNOLOGIE INFORMACYJNE I KOMUNIKACYJNE

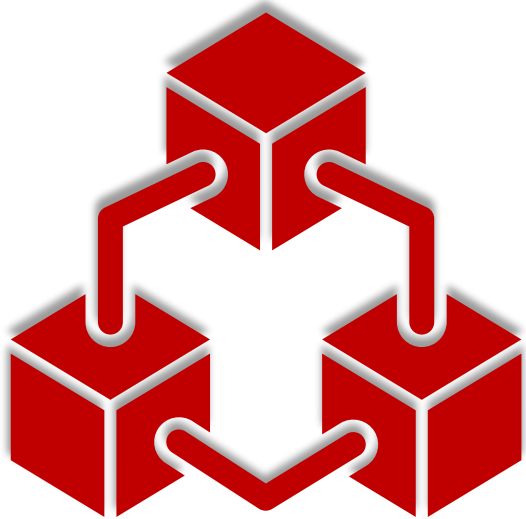

Pytania badawcze

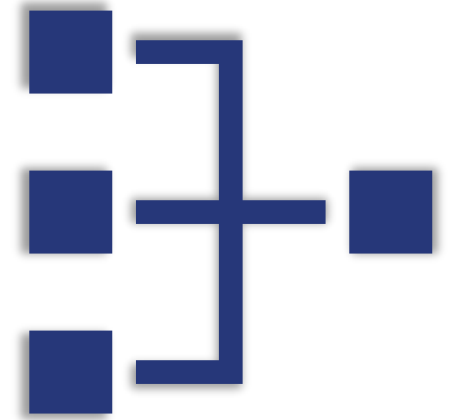
1. Jakie jest zapotrzebowanie na kwalifikacje/umiejętności/ kompetencje pracowników pracodawców działających w obszarze inteligentnych specjalizacji w województwie śląskim?
2. Czy i jakie trudności z pozyskaniem pracowników mają pracodawcy działający w obszarze inteligentnych specjalizacji regionu?
3. Jak pracodawcy z obszaru inteligentnych specjalizacji oceniają kwalifikacje/umiejętności/ kompetencje absolwentów szkół zawodowych oraz uczelni wyższych?

Metodologia badania – analiza danych zastanych

- ✓ A. Dokumenty strategiczne, akty prawne i dokumentacja programowa
- ✓ B. Dane statystyczne, portale internetowe z ofertami pracy (w tym dane archiwalne dla lat 2024-2025)
- ✓ C. Opracowania naukowo-badawcze i opracowania branżowe

Metodologia badania – badania terenowe

Badanie ilościowe CAWI/CATI z przedstawicielami przedsiębiorstw działających w branżach inteligentnych specjalizacji (n=118)

Indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone z przedstawicielami SO RIS (n=7)

5 FGI z przedstawicielami pracodawców/ przedsiębiorstw reprezentujących regionalne inteligentne specjalizacje w województwie śląskim

1 FGI zbiorcze, w którym wzięli udział przedstawiciele przedsiębiorstw każdej z RIS województwa śląskiego (7 osób) oraz 5 przedstawicieli SO RIS

Zapotrzebowanie pracodawców działających w obszarze inteligentnych specjalizacji w województwie śląskim na kwalifikacje/umiejętności/ kompetencje pracowników – główne wyniki badania

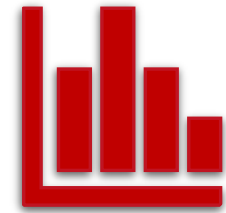
W roku 2025 najczęściej zatrudniano w obszarze **Przemysłów wschodzących, Zielonej gospodarki i Energetyki**. W IS Medycyna i ICT ruchy kadrowe są sporadyczne.

W roku 2025 zatrudniano pracowników na różne stanowiska – z wyraźną dominacją we wszystkich badanych inteligentnych specjalizacjach – **specjalistów ds. wykorzystywanej technologii oraz pracowników produkcyjnych**.

Rekrutując nowych pracowników badani pracodawcy poszukują osób **o wysokich kompetencjach społecznych i poznawczych**. Ważne są **kompetencje kandydata w zakresie technologii wykorzystywanych w przedsiębiorstwie**.

. Planowany wzrost zatrudnienia jest niewielki i nie wpłynie znacząco na ogólną liczbę miejsc pracy w badanych podmiotach.

Trudności pracodawców działających w obszarze inteligentnych specjalizacji w województwie śląskim z pozyskaniem pracowników – główne wyniki badania

Rekrutacja nowych pracowników odbywa się własnymi siłami, przy pomocy portali ogłoszeniowych, co jest zgodne z tendencjami ogólnokrajowymi. **Rzadziej jednak niż średnio w kraju (z wyjątkiem przedsiębiorstw branży ICT i Przemysłów Wschodzących) badane podmioty przeprowadzają testy kompetencji.**

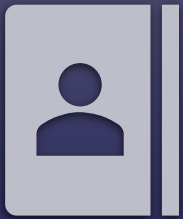

Trudności rekrutacyjne dotyczą głównie **niewystarczającego doświadczenia zawodowego kandydatów, zbyt wysokich oczekiwań płacowych osób rekrutowanych na stanowiska specjalistyczne, ale także na stanowiska nie wymagające wysokich kwalifikacji, niskich umiejętności kandydatów mimo posiadanych dyplomów szkół i uczelni, certyfikatów, itp.**

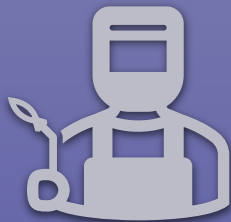

Ryzyko rotacji pracowników o najbardziej pożądanых kompetencjach jest umiarkowane w obszarach inteligentnych specjalizacji: **Medycyna, Przemysły wschodzące, Zielona gospodarka, ale raczej wysokie w obszarach ICT i Energetyki.** Dotyczy ono nie tylko osób o istotnych kwalifikacjach technicznych, ale także pracowników o szerokiej wiedzy branżowej lub interdyscyplinarnej oraz pożądanых kompetencjach społecznych

Ocena kwalifikacji/umiejętności/ kompetencji absolwentów szkół zawodowych oraz uczelni wyższych przez pracodawców działających w obszarze inteligentnych specjalizacji w województwie śląskim – główne wyniki badania

W większości przedsiębiorstw nie zatrudniono osób poszukujących pracy prosto po opuszczeniu szkoły kształcenia zawodowego w latach 2023-2025.

Powszechnie krytykowany jest brak przygotowania absolwentów kształcenia zawodowego do funkcjonowania w środowisku zawodowym, niskie zainteresowanie przedmiotem pracy, słabe kompetencje poznawcze.

Ceniona jest **wiedza interdyscyplinarna absolwentów szkół wyższych, kompetencje cyfrowe, skłonność do uczenia się przez całe życie, umiejętności adaptacyjne** – negatywnie oceniane jest ich **przygotowanie do wykorzystania wiedzy w praktyce**.

Większość badanych podmiotów w przypadku identyfikacji luki kompetencyjnej w przedsiębiorstwie stosuje **system szkoleń wewnętrznych lub (zewnętrznych)**. Mentoring doświadczonych pracowników prowadzony jest głównie w IS Przemysły Wschodzące.

REKOMENDACJE - Inteligenta specjalizacja - Medycyna

WNIOSEK	REKOMENDACJA
W przedsiębiorstwach inteligentnej specjalizacji regionu „Medycyna” często występują braki w zatrudnieniu osób wykwalifikowanych do obsługi urządzeń medycznych, w firmach producentów medycznych zaś – brakuje edukatorów.	Warto rozwinąć w ramach programu regionalnego i programów krajowych dofinansowanie do szkoleń dla kadry medycznej w zakresie obsługi urządzeń medycznych ostatniej generacji, wykorzystującej technologie zidentyfikowane w ramach inteligentnej specjalizacji „Medycyna”.
Zidentyfikowano w regionie brak kierunku kształcenia w zakresie obsługi urządzeń medycznych, zastosowania technologii medycznych, konserwacji, itp.(w obszarze inteligentnej specjalizacji regionu „Medycyna”).	W kierunkach technicznych kształcenia na poziomie ponadpodstawowym - technik urządzeń mechanicznych, technik urządzeń mechatronicznych, itp. zaleca się wprowadzenie modułu (np. 4 godzinnego) obsługi i wykorzystania technologii w medycynie.
Przedsiębiorstwa inteligentnej specjalizacji regionu „Medycyna” krytycznie oceniają zaawansowane kompetencje cyfrowe absolwentów – proces wykorzystywania narzędzi informatycznych w wytwarzaniu technologii medycznych pozostaje na podstawowym poziomie. Przeszkodą jest brak specjalistów z zakresu bioinformatyka – nie ma bowiem takiej specjalizacji kształcenia na śląskich uczelniach.	Zaleca się wprowadzenie specjalizacji – bioinformatyka na studiach I i II stopnia na kierunkach kształcenia informatyki stosowanej bądź informatyki w przemyśle na uczelniach politechnicznych na Śląsku.

REKOMENDACJE - Inteligentna specjalizacja – Przemysły Wschodzące

WNIOSEK	REKOMENDACJA
Inteligentna specjalizacja regionu „Przemysły wschodzące„. Podczas badania zidentyfikowano podstawowy deficyt branży design polegający na jej niedostatecznym powiązaniu z sektorem biznesu i sektorem publicznym, co wpływa nie pełne wykorzystanie możliwości wzornictwa i grafiki.	Zaleca się wprowadzenie do programów kształcenia na kierunkach przemysłów kreatywnych modułu współpracy z otoczeniem zewnętrznym, kwestii budowania wartości dodanej przedsiębiorstwa czy wspólnoty lokalnej poprzez zastosowanie design. Zastosowane w regionie mechanizmy sieciowania nie są bowiem wystarczające.
Inteligentna specjalizacja regionu „Przemysły wschodzące” W obszarze Przemysłów mobilności występują wysokie braki kadrowe personelu technicznego średniego szczebla. Jednocześnie – przy wysokich deficytach przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu, w sektorze MŚP brakuje wolnych zasobów kadrowych do wprowadzania młodych osób w tajniki zawodu.	Zaleca się stworzenie możliwości finansowania mentoringu pracowników a Przemysły mobilności na wzór mentoringu pracowników medycznych w ramach Działania 5 KPO. Mentor mógłby być rekrutowany spośród emerytowanych pracowników branż Przemysłów mobilności.

REKOMENDACJE - Inteligentne specjalizacje – Zielona gospodarka i Energetyka

WNIOSEK	REKOMENDACJA
Podmioty działające w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu „Zielona gospodarka” oraz „Energetyka” zgłaszają szerokie potrzeby zatrudniania osób na stanowiska specjalistyczne i niespecjalistyczne przy wysokich wymaganiach wobec potencjalnych pracowników we wszystkich analizowanych obszarach. Powszechnie zgłaszany jest niski poziom wiedzy zarówno absolwentów szkół kształcenia zawodowego, jak i szkół wyższych w zakresie aktualnych rynkowych narzędzi i technologii ochrony środowiska.	Zaleca się wprowadzenie mechanizmu płatnych praktyk dla nauczycieli zawodu w szkołach kształcenia zawodowego oraz dla nauczycieli dydaktycznych w szkołach wyższych, kształcących na potrzeby obszarów technologicznych inteligentnych specjalizacji regionu „Zielona Gospodarka” i „Energetyka”
W przedsiębiorstwach działających w obszarze inteligentnej specjalizacji regionu „Energetyka” prognozowany jest wzrastający popyt na tzw. zielone kołnierzyki, w tym nie tylko na instalatorów, ale także na osoby, które zajmują się zarządzaniem energią czy poprawą efektywności energetycznej, wymagające znajomości całych łańcuchów produkcji, dostaw, wartości do obliczania śladu węglowego. Podaż pracowników jest jednak niewystarczająca.	Zaleca się zwiększenie liczby kierunków na regionalnych uczelniach wyższych poświęconych gospodarce obiegu zamkniętego i transformacji energetycznej.
Inteligentna specjalizacja regionu „Energetyka”. Wzrasta potrzeba monitorowania i zarządzania efektywnością energetyczną przy pomocy narzędzi cyfrowych. Na rynku brakuje jednak zarówno szkoleń z tej dziedziny, jak i specjalistów w zakresie informatyki przesyłowej.	Zaleca się uwzględnienie w programach studiów śląskich uczelni na kierunkach informatycznych zagadnień informatyki „przesyłowej” czyli specjalizacji wymagającej znajomości procesów energetycznych w ramach tzw. kogeneracji, projektowaniem systemów EMS dotyczących zarządzania energią.

REKOMENDACJE - Inteligenta specjalizacja - ICT

WNIOSEK	REKOMENDACJA
Zauważalna jest tendencja do kształcenia informatyków w „bańce” sztuki programistycznej, bez nabywania kompetencji do rozumienia procesów biznesowych. Z drugiej strony na rynku zauważalna jest tendencja odchodzenia od zatrudniania programistów w przedsiębiorstwach i outsourcingu usług, realizowanych zazwyczaj przez małe podmioty ICT, zatrudniające do kilku osób. Oferta szkoleń zewnętrznych, ze względu na dynamicznie zmieniające się potrzeby i wyzwania rynku jest niewystarczająca dla zwiększenia adaptacyjności kompetencyjnej małych firm do zmieniających się potrzeb rozwojowych.	Zaleca się włączenie do programów studiów kierunków informatycznych narzędzi typu hackathon czyli wydarzeń, podczas których zespoły intensywnie pracują przez krótki czas (zwykle od 12 do 48 godzin), aby stworzyć rozwiązanie dla określonego problemu, często tworząc prototyp aplikacji lub programu. Uczestnicy powinni pochodzić z różnych dziedzin, takich jak programowanie, projektowanie graficzne czy zarządzanie projektami. Wydarzenia te powinny być organizowane przez szkoły wyższe w regularnych odstępach czasu we współpracy z regionalnymi ośrodkami innowacji.
Wzrasta krajowe i regionalne zapotrzebowanie rynkowe na szkolenia z zakresu wykorzystania sztucznej inteligencji lub cyberbezpieczeństwa. Oferta działań tego typu jest szeroka, niemniej jakość tych szkoleń oceniana jest krytycznie. Występuje potrzeba stworzenia standardów i certyfikowania działań szkoleniowych w tym obszarze.	Zaleca się wprowadzenie przez regionalne ośrodki innowacji certyfikacji potwierdzających jakość szkoleń oferowanych w tych obszarach. Umożliwiłoby to rozszerzenie usług przez podmioty działające w obszarze inteligentnej specjalizacji ICT skierowanych do przedsiębiorstw innych branż i sektorów.

To wszystko, dziękuję!

evalu